

คู่มือสกัดจุดบอดจํานำข้าว

กระแสวิพากษ์วิจารณ์โครงการรับจํานำข้าวเปลือกของรัฐบาลที่มีอยู่มากมายในขณะนี้ ต้องมองในแง่ดีว่าเป็นความห่วงใยของผู้คนในสังคมที่อยากเห็นโครงการประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย และผลประโยชน์ที่มีอยู่ตกถึงมือเกษตรกรอย่างแท้จริง มิใช่รั่วไหลไปยังจุดต่าง ๆ เช่นที่ผ่านมา

การอุดหนุนหรือช้อบกพร่อง จําเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนช่วยกันแก้ไขควบคู่กับการบริหารจัดการด้านการตลาดที่ชัดเจน เพื่อให้ปริมาณข้าวเปลือกที่มีอยู่มหาศาลในมือรัฐบาลกระจายออกสู่ตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพล่าสุด อ.ก.ส. ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ร่วมดำเนินโครงการรับจํานำข้าวเปลือกมาตั้งแต่เริ่มต้นโครงการจนถึงปัจจุบันออกหนังสือข้อเสนอแนะทางเพิ่มประสิทธิภาพโครงการรับจํานำข้าวเปลือกในปีการผลิต 2554/55 เพื่อชี้ให้เห็นข้อบกพร่องในอดีตและแนวทางแก้ไขที่ควรจะเป็น

จุดที่น่าสนใจของหนังสือเล่มนี้คือ การชี้แจงถึงกระบวนการรับจํานำข้าวเปลือกในปีนี้อย่างชัดเจนพร้อมกับชี้ให้เห็นกระบวนการทุจริตที่เป็นจุดบอดในอดีตของโครงการ เริ่มตั้งแต่เกษตรกรบางรายที่แจ้งข้อมูลพื้นที่และผลผลิตเกินจริง มีการขายสิทธิการเข้าร่วมโครงการให้ผู้อื่น และนำข้าวเปลือกออกขายโดยไม่ได้รับอนุญาต โรงสีสวมสิทธิโดยการนำข้าวเปลือกโรงสีที่ได้จากการค้าปกติมาเข้าร่วมโครงการในนามของเกษตรกร ตรวจสอบคุณภาพข้าวเปลือกเกษตรกร เช่น ความชื้น น้ำหนัก ไม่ตรงตามข้อเท็จจริง

การนำข้าวเปลือกรับฝากหมุนเวียนไปขาย การนำข้าวสารนอกโครงการส่งมอบเข้าคลังกลางแทนข้าวสารตามโครงการ (เปาเกา) และส่งมอบข้าวสารเข้าคลังกลางไม่ตรงตามคุณภาพข้าวที่กำหนด **โกดังกลาง**นำข้าวสารคุณภาพต่ำมาสับเปลี่ยนข้าวสารดีในโครงการ นำข้าวสารที่ฝากไว้ไปขาย และไม่ดูแลรักษาคุณภาพข้าว **บริษัทตรวจสอบคุณภาพข้าว** ตรวจสอบและรับข้าวสารที่คุณภาพต่ำกว่าที่โครงการกำหนด โดยเรียกเก็บเงินเป็นค่าตอบแทน **การระบายข้าว**ล่าช้าทำให้ข้าวเสื่อมคุณภาพและรัฐเสียค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาสูง จึงกลายเป็นภาระขาดทุนเนื่องจากขายข้าวไม่ได้ราคาเพราะคุณภาพต่ำขณะที่ต้นทุนการรับจํานำสูง

ด้านข้อเสนอแนะมีทั้งการดึงทุกภาคส่วนมาร่วมกันรั้งข้อมูลการขึ้นทะเบียนของเกษตรกรทั้งพื้นที่และปริมาณผลผลิต การจัดทำบัญชีแสดงข้าว (Stock Card) ของโรงสีก่อนเข้าโครงการ การติดตั้งกล้อง CCTV ณ จุดเสี่ยงต่าง ๆ เชื่อมไปยังศูนย์ข้อมูล การพัฒนาการออกไปประทวนเป็นอิเล็กทรอนิกส์ การบังคับใช้กฎหมายลงโทษที่เคร่งครัดกรณีเกิดการทุจริต เพื่อป้องปรามและที่สำคัญคือการปิดบัญชีโครงการรับจํานำทุกปี เพื่อรายงานข้อมูลให้สาธารณชนได้ทราบ เป็นต้น ส่วนในเชิงนโยบายสนับสนุนการจัดตลาดข้าวในต่างประเทศรูปแบบรัฐต่อรัฐ ใจผู้ส่งออกที่สามารถตลาดข้าวในต่างประเทศการสนับสนุนการปลูกพืชอื่น ๆ ที่มีศักยภาพทดแทนข้าวเพิ่มช่องทางการค้าข้าวในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า การจัดระบบการค้าข้าว เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างผู้ส่งออกกับโรงสี และใช้กระบวนการสหกรณ์เข้ามามีส่วนร่วมในการเก็บรักษาข้าวเปลือกตามโครงการรับจํานำ....ถ้าลงมือทำตามทีหนังสือนี้บอกเอาไว้ อย่างน้อยก็น่าจะสกัดจุดบอดจํานำข้าวที่เกิดขึ้นได้

● พรพรม จักรกริชรัตน์ ●